

Spelfot

Smålandsringen - Medlemsblad för Smålands
Spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland

FOLKDANSRINGEN SMÅLAND-ÖLAND

Folkdansringen Småland-Öland

**Adress: Folkdansringen Småland-Öland
c/o Mats Gerebrink, Gerekulla, 574 76 KORSBERGA**

E-post: smaland@folkdansringen.se

Hemsida: www.folkdansringen.se/smaland

Styrelse och ledamöter

Ordförande: Lars Karlsson

Vice ordförande: Paul Lindgren

Sekreterare: Berit Axelsson

Kassör: Mats Gerebrink

Ledamöter: Marie-Charlotte Olofsson,
Cecilia Eriksson, Mary Bjerstedt

SMÅLANDS SPELMANSFÖRBUND, SSF

**Anslutet till Sveriges Spelmäns Riksförbund, SSR
www.smalandsspelmansforbund.se**

Ordförande: Heléne Ingvarsdotter

Vice ordförande: Marianne Busk

Kassör: Sara Flyme

Sekreterare och registeransvarig:

Britt-Mari Arvidsson

Vice sekreterare: Johanna Stenström

Styrelsesuppleant: Barbro Palm

LEDARE

Snart är det ett nytt år – igen!

Ett nytt år innebär bl a att det är dags att betala medlemsavgift till de föreningar du valt att vara delaktig i. Eftersom portot är så vääääldigt dyrt har spelmansförbundet beslutat att inte skicka ut brev till alla sina medlemmar med uppgift om att "nu är det dags att betala medlemsavgift". Istället får det bli en rutin för dig som medlem att själv betala, via swish eller via förbundets plusgiro. Glöm inte att skriva namn! Lämna också din e-postadress. Naturligtvis blir det påminnelse om detta i Spelfot – så här och NU alltså! (Även i nr 3/24 fanns en ruta med information om detta.) Av gammal vana väntar vi gärna på ett inbetalningskort, men nytt år = ny rutin! Förhoppningsvis ska du också kunna läsa vid adressrutan på din tidning om du betalat eller inte. Ett X markerar att du betalat.

Det går att skicka ut påminnelse om medlemsavgift via e-mail. Men för det behövs din e-postadress! Särskilt viktigt för dig som har valt att försäkra dina instrument via SSF.

Medlemsavgiften är en av få inkomstkällor förbundet har, så du är viktig som medlem och som medlem visar du att du vill vara med och stötta förbundet och dess verksamhet.

Jan-Erik Ekman, SSF:s hemsidesansvarige, har under hösten lagt ner ett stort arbete på att scanna in "Bruna pärmens" noter. Dessa kan du nu hitta under fliken "Medlemskap – Bruna pärmens noter" på SSF:s hemsida. Lätt att skriva ut vid behov. Vill du ha noterna samlade i ett nothäfte så finns "Smålandslåtar" till försäljning, endast 60 kr för medlem. Där finns nr 1 – 67 samlat. I nothäftet "Bruna pärmens noter" finns ett axplock av melodierna från nr 70 – 134, till en kostnad av endast 45 kr för medlem.

Smaken är som baken – delad! Somliga gillar det digitala och har sina noter på ipad/laptop och somliga vill ha en notbok. Nu finns alternativ för låtarna i "Bruna pärmens" och förbundet hoppas du ska uppskatta tillgängligheten.

Så hur var det nu – just det! Betala medlemsavgiften! Se rutan.

Plusgiro SSF: 44 80 33-1

Swish: 123 527 84 52

Och du – glöm inte skriva ditt namn!

Gott Nytt spelår och en riktigt God Jul till er alla!

**Heléne Ingvarsdotter
Ordförande Smålands Spelmansförbund**

VIKTIG INFORMATION TILL SSR:s MEDLEMMAR!

Medlemsavgift SSF för 2025

Vi skickar fr.o.m. 2025 inte ut inbetalningskort i första hand utan litar på att Du betalar in årsavgiften efter nyår till postgirokonto 44 80 33-1 eller Swish nr 123 52 78 452.

Ange namn eller medlemsnummer vid inbetalning.

Vuxen 65 år och äldre: 200 kr

Vuxen 26 - 65 år: 250 kr

Ungdom 0-25 år: 100 kr

(samtliga inklusive medlemskap i SSR)

Familj - en medlem betalar fullt pris, övriga familjemedlemmar bosatta på samma adress: 50 kr.

Var vänlig ange släktskap vid betalning.

Observera att medlemsavgift + försäkringsavgift ska vara betald före 31 januari för att din försäkring ska gälla!

Omslagsbild:

Ljusets fest i folklig dräkt - läs mer på sid. 8
Foto: Ola och Joakim Depui

Möte i Hörbergbygd

Den 12 oktober var alla folkdanslag i Småland, som är medlemmar i riksorganisationen Svenska Folkdansringen, kallade till traditionellt höstmöte. Platsen var i år Virestad, som är en kyrkby i Älmhults kommuns östra delar av Kronobergs län. Virestad är mest känd för målaren Pehr Hörberg, som föddes i byn Övraön 1746, och som totalt målade 87 altartavlor i Sverige och Finland.

Knut Lange, ordförande i värdföreningen Virestads Folkdanslag (bildat 1975) hälsade alla välkomna och förhandlingarna startade efter en stärkande förmiddagsfika. Närvarande var Huskvarna Folkdanslag, Kalmar-sundsansarna, Östra Njudungs Folk-

danslag, Virestads Folkdanslag, Östbögillet Folkdanslag, Ölands Allmogedansare samt Döderhultsvikgillet. Inledningsvis fick vi se en film på fyra minuter från en hembygdsfest 1923 i Markaryd med fullt av folk i rörelse. Många bar folkdräkter och alla deltagare, ung som gammal, bar huvudbonad av något slag.

När mötet väl kom igång lämnades rapporter från riksstämman i Malmö, Dräktråden, samt från kassören i distriktet. Frågor som sedan diskuterades var Spelfot, medlemskap i riksorganisationen, slopade distrikt, ändring av stadgar gällande antalet ledamöter i styrelsen, budgeten m.m. Vid 12-slaget gjordes ett avbrott och

deltagarna gick in i kyrkan. Där bjöd sex medlemmar ur Virestads Folkdanslag under ledning av Vidar Lundbeck på musik från Småland, Tjeckien, Halland och Hälsingland. Tre spelade fioler, en nyckelharpa, en flöjt och en cittra. Hungliga medlemmar tågade sen tillbaka till Sockenstugan, där porterstek serverades till lunch. Diskussionen fortsatte sedan på eftermiddagen, som avslutades med fika på Smålandskringlor.

Värdförening för nästa årsmöte i mars 2025 är Östbögillet Folkdanslag.

Text: Tomas Olofsson
Bild: Knut Lange (tv)
Elisabet Johansson (th)

Virestads folkdanslag bjöd på musik i kyrkan.

Vidar Lundbeck sjunger Röcklavisan.

Spelfot - Datum

Manusstopp	Beräknad utgivning
15 januari	15 februari
15 april	15 maj
15 augusti	15 september
1 november	1 december

Observera att utgivningsdatum inte alltid kan hållas. Parametrar som postgång, utdelningsdagar och tryckeriets väntetider påverkar.

SSF:s stiftelse för unga spelmän

Den årliga avkastningen delas ut som kurs- och lägerbidrag till unga spelmän. Ansökningsblanketter kan hämtas på SSFs hemsida eller rekvireras från Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar, mobil 0733-836849

Vill du lämna ett bidrag till Stiftelsen är vårt bankkontonummer 8169-5, 664 257 094-6 (Swedbank).

När man sätter in pengar på bankkontot kommer inte inbetalarens namn med på kontoutdraget. Om du inte vill sätta in pengar anonymt vill vi att du skickar ett meddelande om insättning med ditt namn till stiftelsens kassör, Eva Blomquist-Bjarnborg, e-post: eva.blomquist.bjarnborg@telia.com. Ordförande i styrelsen är Sabina Henriksson, Hökerum, sekreterare Heléne Ingvarsdotter, Kalmar och kassör Eva Blomquist-Bjarnborg, Alvesta.

Riksstämman i Malmö

Rapport från Riksstämman i Malmö 20-22 september 2024

Malmö visade sig från sin bästa sida med sol och värme, fantastiskt väder. Utöver riksstämman fanns också ett riksförum med olika workshops och kurser. På fredagskvällen kunde man delta i workshop med skånska danser eller prova skånska viner.

Under lördagsförmiddagen fanns många olika programpunkter. Det var skånska danser, smycken, låtar och visor, skånska folkdräkter då och nu samt vandring i Västra hamnen. Efter lunch startade mötesförhandlingarna och parallellt fortsatte olika kurser. På kvällen samlades vi till en god middag, som avslutades med dans.

Riksstämman återupptogs på söndagen och även då fanns program med föreläsning och stadspromenad för dem som var intresserade.

Efter att riksstämman förklarats öppnad och ordförande Hans Hjelm hälsat välkommen hölls en parentation till stilla musik på fiol. Därefter fick vi en stunds un-

derhållande musik- och dansuppvisning av ungdomar som deltagit i ett projekt. Ordet lämnades över till Åsa Kratz och Jesper Bengtsson som valts till mötesordförande. Det valdes även fyra sekreterare för mötet. Totalt deltog drygt 70 personer vid stämman, 38 ombud representerade distrikten från norr till söder, riksfunktionärer, personal och övriga gäster.

Mötet rullade på och det klubbades i rask takt, det gick som en dans, fram till fikat. Verksamhetsberättelse, ekonomisk berättelse och revisorernas berättelse klubbades, liksom ansvarsfrihet för riksstyrelse och funktionärer.

Det fanns tre motioner att behandla. En om förändrad riksstyrelse, nästa om ändrad arbetsfördelning mellan kansli och riksstyrelse/sektioner. I den tredje fanns förslag om att fr.o.m. 2025 vartannat år hålla digital stämma och att tillsätta en arbetsgrupp som utreder förenings- och medlemstapp. Beslut i samtliga motioner fattades enligt riksstyrelsens förslag och svar.

Från styrelsen fanns sju propositioner att ta ställning till. Två gällde stadgeändring-

ar, en arbetet i sektionerna. Två gällde avgifter, vara av en föreslog höjning av medlemsavgiften till 250 kr för 2026, den ledde till en del inlägg och diskussioner. Beslut togs enligt riksstyrelsens förslag. Den sjätte propositionen var verksamhetsplan, budget och kalendarium. Här diskuterades det mest ekonomi, den knapphändiga informationen om kostnader och vart pengarna går lyftes flera gånger under dagen och ett mer detaljerat budgetförslag efterlystes.

Till sist var frågan om det skulle tillsättas en arbetsgrupp för att utreda om föreningar kan vara direktanslutna till riks? Det var mötets mening. Inför valen fanns det två vakanser, ordförandeposten och en ledamot i Zornmärkessekretariatet. Hans Hjelm lovade ställa upp igen och under dagen kom det in ett namn till den andra posten också. Därmed klarades alla val av i rask takt.

Om man vill se motioner och propositioner i sin helhet, går att läsa på Svenska Folkdansringens hemsida, där så småningom även protokollet blir tillgängligt.

Den nya kanslisten Malin Hallberg, presenterade sig. Hon tillträder sin tjänst i oktober. Efter en gedigen information från riksstyrelsen, sektionerna och distriktet följde avtackningar.

Under fiolmusik togs slutligen fanan högtidligt ner och överlämnades till ordföranden.

Hur ska man sammanfatta detta?

Detta är våra personliga tankar och intryck:

Som förstgåingsbesökare, kan det bli lite långsamt, samtidigt som man beundrar dem som är entusiastiska och tror på en framtid. De flesta som var där verkade känna varandra sen tidigare, ingen var speciellt nyfiken på oss.

Vi kände oss absolut inte mogna att begära ordet och gå upp i talarstolen. Medlemstapp och svårt att få medlemmar runt om i landet att engagera sig, kan väl inte vara riksstyrelsens ansvar. Tycker inte heller att man ska behöva lägga tid och energi på att diskutera en 50-lapps ökning av medlemsavgiften, Folkdansringen kan ju inte rå för att föreningarna har

fastigheter och dyra lokaler. Vad får du för 250 kr, två dagens eller en à la carte, sen är dom "uppåtna". Läser man verksamhetsberättelsen och inte bara tänker på sig själv, så får och ger man mycket för den pengan. Medlemmar runt om i landet vill se en förändring av verksamheter och kostnader, men är inte själva villiga att gör något, det

blir lite dubbelt när man anser att styrelse och sektioner ska jobba med det, samtidigt som man tycker att organisationen ska slimmas.

Text: Berit och Lasse Axelsson
ombud för
Folkdansringen Småland - Öland
Foto: Sven-Eve Johansson

Höstmöte i Virestad

Folkdansringen Småland-Öland

Lördagen den 12 oktober 2024 samlades ett 20-tal medlemmar i Virestad. Man "droppade in" och fick förmiddagsfika, Knut Lange hälsade oss välkomna. Elisabet Johansson hade med sig en fantastisk fin, 100 år gammal film från Markaryd.

Mötets ordförande hälsade oss åter välkomna och föredragningslistan fylldes på med några punkter. Mats Gerebrink gav oss den ekonomiska rapporten. Inkomst av medlemsavgifter ger ca. 25 000 kr. Tack vare att vi nu har tidningen digital får vi lite pengar över, den kostade oss omkring 30 000 kr/år tidigare. Fadderverksamheten upphör, vi kallar det lägesrapport framöver. Tanken med fadderverksamheten har förändrats i och med att flera föreningar försvinner och då avstånden mellan kvarvarande föreningar blir långa kan vi inte längre fortsätta som det var tänkt.

Berit och Lasse Axelsson har varit i Malmö på riksstämman och rapporterar från den. I kyrkan fick vi härlig småländsk lunchmusik av spelmän från Virestads folkdanslag. Efter lunchuppehållet diskuterades olika förslag till stadgändringar, mötet enades om att stadgarna ska ses över och styrelsen ska fullfölja uppdraget från årsmötet. Ett problem som uppstod på förra årsmötet är att hela styrelsen utom kassören valdes på ett år. Det blir ett tufft jobb för

valberedningen från Pataholm och Huskvarna, som också blir av med Ölands Allmogedansare i gruppen. En idé om att någon från varje förening skulle vara med i styrelsen är något att tänka på, det skulle på så sätt vara en naturlig länk mellan förening och distrikt. Kanske ännu viktigare när fadderverksamheten upphört. Vidare står ju alltid Spelfot på agendan, det riktades ett tack till Elisabet Johansson för att hon tog uppdraget som ansvarig utgivare för tidningen. Mötet med Spelmansförbundet och Folkdansringen har inte varit ännu, det finns en hel del att diskutera och nytt skriftligt avtal bör bli klart. Sen är det tidningens vara eller inte vara? Vid en rundfrågning i föreningarna är intresset inte så stort, 15-50% av medlemmarna läser tidningen. I Virestad har man gjort en grundlig efterforskning och det visar sig att många bara bläddrar i tidningen, någon löser bara korsordet. Av de tillfrågade vill 80% ha utskicket i PDF-format, vilket i dag är nödvändigt för att kunna skriva ut och även för att publicera på hemsidan. Vi vet för närvarande för lite om ISSU-versionen, som mer ser ut som en tidning att bläddra i. Marie-Charlotte Olofsson som sköter kontakterna med Spelmansförbundet och distribuerar den digitala tidningen uppmanar oss att skriva och dela med oss av vad som händer, samt lägga in i kalendariet. Och än en gång: uppdatera e-postadresser! Man kan göra det själv i dans.se eller be om hjälp

i föreningen. Värdförening för årsmötet 2025 är Östbogillet i Värnamo, planeringen har börjat så smått.

Dräktrådet i Kalmar län representerat av Mary Bjerstedt hade mycket att berätta, det är och har varit många aktiviteter, Elisabet Johansson är verksam i Kronobergs län och även där händer det mycket. Det finns en dräktrådsgrupp i varje län, i år har man haft en gemensam träff i Nybro.

Lars Karlsson kom med förslag att distriktet ska vara med och sponsra och underlätta för föreningarna att träffas, kanske reseersättning eller ersättning för gemensam fika när man har dans tillsammans. Ett annat förslag att distriktet står för "hela kalaset" vid gemensamma möten. Förslagen kommer att diskuteras vidare i styrelsen. Utan att ha varit med på dagordningen togs frågan om samarbete med studieförbund upp. Även att sociala medier kan vara till hjälp för att få in nya medlemmar.

Slutligen berättade Knut Lange om Virestad och händelser i trakten.

Tack till Virestads folkdanslag för en trevlig dag med bra möte och det är trevligt att mötas.

Text: Berit Axelsson,
Sekretrare i
Folkdansringen Småland-Öland

Klädvandring på Hoppet

Den 7 september var det hembygdsdag på Hoppets hembygdsgård. Det var en varm och solig dag med många besökare i alla åldrar. Det var Gårdsby hembygdsförening som bjöd in till en dag med aktiviteter, utställare, försäljare och fika. Den 7 september var också Hemslöjdens dag och Hemslöjden i Kronoberg var på plats för att fira dagen med repslagning och visning av hur man spinner garn. Tillsammans med Dräkrådet i Kronoberg ordnades två guidade klädvisningar för att visa upp de fina kläder som finns i Hoppets garderober och med förhoppningen att inspirera en eller flera att bli textilansvariga i föreningen.

Birgitta Blixt i Dräkrådet inventerade klädförrådet på Hoppet redan för 20 år sedan. Hon har stor kunskap om hur folk i Kronoberg var klädda under 1700-talet, under 1800-talet då symaskinen gjorde sitt intåg och om folkdräkternas återtag under 1900-talet. Själv har jag länge intresserat mig för hur tekniken att tillverka kläder utvecklats från forntid till nutid. Tillsammans dök vi ner i garderober och byråer för att välja ut vilka plagg som skulle visas på klädvisningen.

På Hoppet finns en fin samling av förkläden, föredömligt upphängda i garderoberna och vi beslöt att visa så många som möjligt. Det finns också några handsydda tröjor. En tröja är vad vi idag skulle säga en kort jacka. Underkläder låg fint vikta i byrålådorna och vi hittade en korsett och en rolig blårandig skjorta som lagats med ett annat randigt tyg på tvären, som vi ville visa upp. I lådorna fanns också flera svarta sidensjalar med olika sorters kant. Mest speciellt av Hoppets kläder är dock ett av livet, gjort i ett randigt, rött tyg som en gång varit lite blankt, men som blivit slitet sedan 1700-talet. Birgittas favorit är ett grönt förkläde med vackert mönster. Min favorit är en blå tröja gjord av verkens-tyg (linnevarp och ylleinslag).

Klädvandringen började i hallen med ytterkläder, skor och hattar. I garderoberna fanns både grova träskor, höga snörkängor och nätta finskor. Vi visade också rock, storväst och cape, alla vanliga ytterplagg och hattar för olika årstider. En av halmhattarna är gjord av en lite grövre halmfläta med små taggar. Jag undrar om även denna är en lokal tillverkning? Har det funnits halmhattstillverkare i Kronoberg? Sen vandrade vi in i kammaren. På bordet hade vi dukat upp underkläder från byrålådorna, mamelucker, skjortbröst och lösmanschetter och både särk och korsett tillsammans med en liten barnhätta med spetsar. På sängen låg tomma, randade bolstervar och en fäll med en rosengångsväv. I ena hörnet hade vi hängt upp det yngsta plagg vi plockat fram, en handsydd klänning från första hälften av 1900-talet. Från kammaren tog vi besökarna till köket där vi hängt upp en rad med förkläden. De var placerade som en tidslinje från 1900-talet till 1800-tal och besökarna fick fundera på om de tryckta förklädena var äldre eller yngre än de tvärrandiga och handvävda. Många gissade att de tryckta kattunerna var de äldsta och det var ju helt rätt.

I salen hade vi ställt upp några provdockor med både herrkläder och damkläder. På det stora salsbordet låg de typiska svarta klädesplaggen som blev högsta mode på 1800-talet: svart moaréförkläde, lång kjol, tröja med insydda spröt och hög hals och förstas en svart sidensjal med fransar. Sjalen har en stämpel från det svenska sidenväveriet Casparsson & Schmidt. Det var ett av de sista sidenväverierna i Sverige och det lade ner sin verksamhet 1904. Vi hade hängt upp hemvävda tröjor för kvinnor på väggen tillsammans med några fina sidenvästar för män och förningsdukar i vitt, rött och blått i olika randningar. Framför öppna spisen stod provdockorna på rad klädda i de äldsta plaggen: en grön dräkt, en herrskjorta, byxor och en dubbelknäppt väst.

Det kom in många besökare i huset och ett 15-tal deltog i klädvisningarna. De hade gott om frågor om kläderna och var förvånade att det fanns så många och fina kläder i hembygdsgårdens garderober och byrååldor. När dagen var slut hade föreningen några personer som kunde tänka sig att lära sig mer om kläder för att kunna hjälpa till att ansvara för föreningens klädsamling. Det blev också bestämt att utställningen ska filmas med klädprat av Birgitta Blixt och mig, som en hälsning till de nya textilansvariga.

**Text och foto: Maria Haneskog
Hemslöjdskonsulent,
Hemslöjden i Kronoberg**

Hembygdsgården Hoppet ligger utmed väg 23, en dryg mil nordväst om Växjö. Maria Haneskog och Birgitta Blixt ingår i Dräkrådet i Kronobergs län.

Förkläden från 1900-talet och 1800-talet i Hoppets kök.

Välkommen till Hoppets hembygdsgård!

Birgitta Blixt visar tvådelad grön dress med fint arbetat skört baktill.

Liv från 1700-talet med grönt förkläde. De flesta plagg har en lapp med uppgifter om vem som lämnat plagget och i bästa fall en kort beskrivning av vem som tillverkat och använt plagget.

Korsett från en av byråådorna

Ljusets fest i folklig dräkt

Ljusets fest i folklig dräkt - en Luciaupplevelse

När man har en fot i Svenska kyrkan och en fot i Hemslöjden, eller rättare sagt som Hemslöjdens representant i Dräktrådet i Jönköpings län, föds lätt idéer. Så var det

när idén till detta luciatåg föddes. På sociala medier har det då och då fladdrat förbi bilder av olika framträdanden i kyrkor med folkdräkter. Här föddes en liten tanke, ett embryo, man skulle kanske kunna göra något med folkdräkter där vi kan visa upp länets textila kulturarv. Mycket mer än så hade det inte blivit innan tillfället uppstod en dag i april.

När jag så satt på jobbet, där vi hade möte och höstens och julens gudstjänster skulle planeras, var det en musikgudstjänst den 15 december som inte var planerad. Det spånades i arbetslaget och jag tänkte: den gudstjänsten kan jag och Ola planera. Idén presenterades hemma vid köksbordet och tillsammans spånar vi vidare. Vad kan vi göra? Vad är genomförbart? Kan och hinner vi? Ja, det var flera frågor men efter lite diskussion började idén att ta form. Den var så pass tydlig att vi bestämde att det här presenterar vi för Dräktrådet vid nästa möte. Sagt och gjort, idén presenterades på dräktrådsmötet där vi vred och vände ytterligare på idén. Och jo, det går att genomföra och vi har gott om tid. Först behöver vi få ihop en kör med minst tio deltagare. Det borde gå, jag känner ju några som sjunger i kören som

vi skulle kunna fråga och på Olas jobb är det ju också några som sjunger i kör. Dags att börja jobba.

Nu har idén tagit form på allvar, vi har en kör och den består inte av tio personer utan av 20 deltagare. Att hitta personer som ville vara med och sjunga i kören visade sig inte vara så svårt som vi befarrat. Frågan vi ställde var enkel: vill du vara med och sjunga i Stengårdshults kyrka den 15 december? Frågan var förenad med ett krav, vi klär dig.

Självklart ska det bli ett luciatåg och deltagarna ska bära dräkt från våra häradar i Jönköpings län. Musikaliskt blir det en blandning av traditionellt och nytt.

Text och foto: Joakim och Ola Depui

Tid: 15 december kl. 18:00

Plats: Stengårdshults kyrka

Joakim och Ola Depui är båda knutna till Dräktrådet i Jönköpings län och driver www.folkdraktsmarknad.se och www.draknyckel.se.

Spelträff i Urshult

Förra året arrangerade Skatelövs spelmannslag en spelträff i Urshult, med spelmän från Blekinge. Det skapade efterfrågan på en ny träff i år och en sådan hölls den 3 november 2024.

Nu hade inbjudan gått ut bredare och ett femtiotal spelmän från när och fjärran kom till Parken i Urshult för att spela tillsammans, lyssna och lära av varandra. Det var spelmän från såväl Småland, Blekinge, Skåne som Halland. Efter inledande allspel av låtar från Småland och Blekinge blev tillfälle till "buskspel" i olika konstellationer.

Text: Bruno Bjärnberg
Foto: Emy Johansson

Hedersmedlem

Smålandsspelmannen Bengt Löfberg, nyss fyllda 80 år, har genom åren ödmjukt och humoristiskt inspirerat, uppmuntrat och undervisat många i den småländska folkmusikmiljön. Vi har träffat honom på dansgolv, kurser, stämmor och på inspelningar. Smålands Spelmansförbund vill uttrycka sin uppskattning och tacksamhet genom att utse Bengt Löfberg till hedersmedlem. Även Musik i Syd har uppmärksammat Bengts långa folkmusikgärning genom att, i samband med en konsert i Växjö, överrätta ett USB-minne med alla inspelningar Bengt medverkat på genom livet. Hurra för dig Bengt!

Stämman i Skatelöv

Stämmodagen den 4 augusti 2024 inleddes med en välbesökt folkmusikgudstjänst i Skatelövs kyrka där Skatelövs spelmanslag framförde låtar med lokal prägel. Efter gudstjänsten bjöd Skatelövs församling spelmanslaget och kyrkobesökarna på värmande soppa i församlingshemmet.

Vädret präglade också årets spelmansstämma i Rosenlunds hembygdsgård i Skatelöv. Publiken blev inte så månghövdad som förväntats. Utescenen med dansbana fick överges och ersättas med ett tält, där allspel och scenupträdanden fick dela på utrymme med välfelfikande stämmogäster.

Själva stämman inleddes med kulning av Marika Björnberg varefter allspelet vidtog. Till ackompanjemang av regn, plaskande mot tälttaket, åtnjöts därefter en konsert med Varend Clog Fiddlers, d.v.s. Eva Johansson och Eva Blomquist-Björnberg, som bjöd på låtar med spröda toner från träskofioler. Båda deras träskofioler har byggts av Eva Johansson.

Från den improviserade scenen fick man lyssna till duon Marika Björnberg/Simon Persson och duon Charlotte Scholz/Åsa Dahlberg, men också till trion Viola Ek/Lena Hansson/Roland Hansson samt till soloframträdanden av Viola Ek (durspel) och Fred Mollenhauer

(nyckelharpa). Dessutom utgör Skatelövs spelmanslag ett stående inslag i scenprogrammet.

Text: Bruno Björnberg
Skatelövs spelmanslag
Foto. Bruno Björnberg (ovan)
Bengt Wihlberg (nedan)

Marika Björnberg och Simon Persson

Viola Ek

Spel i bystugan

Det är lördag den 26 oktober 2024 och vi är på väg till Bystugan i Torpa. Det hörs taktfast spel när vi öppnar entrédörren. Hela lokalen är fylld av musiker på fiol, nyckelharpa, dragspel och gitarr. Ingen hinner ta notis om oss när vi tränger oss förbi ringen för att hitta varsin ledig stol längst bak i lokalen.

Det är Bygdeton, med "hemmahamn" i trakterna mellan Lidhult och Ljungby, som ännu en gång arrangerar sin höstliga spelträff. Närmare 30 personer från de närmaste orterna och övriga Småland, från Skåne, Halland och Västergötland är på plats. Lennart Johnsson sköter spelordningen. I tur och ordning får deltagarna önska låtar, tonart bestäms och spelet är i gång. Noter syns inte till, "nya" låtar inspi-

rerar och utökar repertoaren.

Den energi musikerna visar beror nog till en del på den goda utspisning de bjuds. I köket agerar Anne-Charlotte och Viola, Gurli och Sven-Åke i den väl intrimmade matgruppen. Mitt i sysslorna har de god "medhörning" och uppsikt över det som sker i lokalen.

Musiken lockar till dans och några tar tillfället i akt för en vals eller en polska mitt i ringen. Att komma åt att prata med våra spelande bekanta från då och nu är inte helt lätt, spelet rullar på oavbrutet. Blir det en spelträff i oktober 2025 får vi kolla in matpauserna. Då kanske vi, som

bara lyssnar, får chans att även komma till tals!

Text och foto: Elisabet Johansson

Ny på rikskansliet

Malin Hallberg är Svenska Folkdansringens nya kanslist sedan den 1 oktober 2024. Hon finns på kansliet i Folkdansringens hus på Stora Essingen i Stockholm. Malin efterträder Anna-Lena Lavén som numera har anställning på CogWork AB som hanterar vårt medlemsregister i dans.se.

Malin har en gedigen bakgrund som lärare och skollärdare. I 10 år arbetade hon på Sveriges Hembygdsförbund, bland annat som verksamhetsutvecklare inom landskapsfrågor och i projekt för barn och unga. Hon har gått på lantbruksskola och intresset för natur och odling och trädgård har praktiserats på den egna gården i Ångermanland.

Under en promenad på Skeppsholmen i Stockholm för många år sedan fångades Malin av den musik som strömmade ut från Folkmusikhuset "Skeppis". Där lades

grunden till intresset för folkmusik och Malin, som inte dansat förut, åkte snabbt med och fick lära sig "fotarbetet". Så har det fortsatt. Det har blivit åtskilliga spelmannsstämmor och evenemang genom åren och hjärtat klappar för folklig musik. Att sedan fötterna är med i både dansen och kulturarvet gör att vi kan känna oss i trygga händer hos vår nya kanslist som är väl förtrogen med både folkrorelsetanke och föreningsdemokrati.

Har du ärenden till Svenska Folkdansringens kansli så är telefonnumret 08-695 00 15 och telefontiden 10-12 måndag-torsdag.

Text: Elisabet Johansson
Foto: Erika Nemeti

En värdefull gåva

Liten vals i G-dur ur Anders Jonassons notbok.

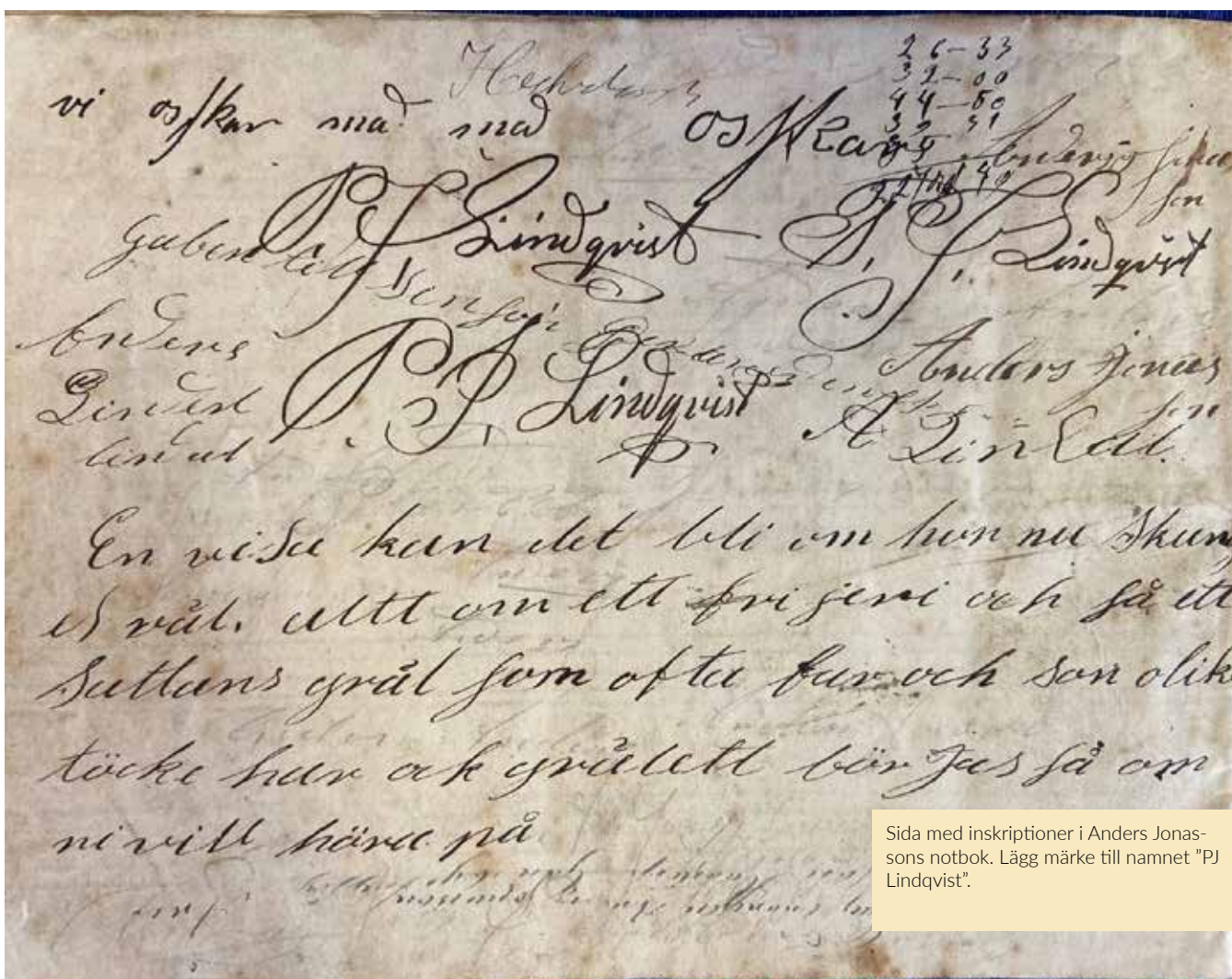
Till Åsnenbygdens stora spelmanspusel läggs nu ännu en liten bit. För en tid sen fick Smålands Musikarkiv en liten handskriven notbok i gåva av Jan-Erik Andersson (som själv spelar fiol och som sedan en tid tillbaka är med i Skatelövs spelmanslag).

Notboken är märkt "Anders Jonasson, Aplaryd, Skatelöf, 1863". Denne var född 1841 i Sunnanvik Norratorp och dog 1918 i Vislanda. Han bör alltså ha varit 22 år när han började teckna ner låtar i sin notbok. Släktforskaren Anders Fransson har kommit fram till den smått sensationella slutsatsen att Anders Jonasson var kusin med ingen mindre än Johan Dahl.

Därmed framstår den lilla notboken i minst sagt ny dager. Det är ju allmänt bekant att Johans mor, Elin Magnusdotter Dahl (1821–1887), trallade låtar som hon förmedlade vidare till sonen Johan. Elins föräldrar hette Magnus Månsson Spets (1787–1863) och Lena Johansdotter (1784–1841) och familjen fick sju barn. En äldre bror till Elin, Jonas Magnusson (1816–1900), var alltså far till notbokens nedtecknare Anders Jonasson. Denne flyttade sedermera med sin familj till Vislanda, där han försörjde sig som snickare och sågare vid järnvägen. Namnet "Peter Johan Lindqvist" finns antecknat i boken och han bodde i Vislanda vid samma tid som Anders Jonasson. Lindqvist

(1840–1918) var en känd spelkompis till Johan Dahl och dessa brukade bl.a. spela på Oscarsbaler (se bild) i Vislanda och på Wärendsborg i Alvesta.

Text: Magnus Gustafsson

Sida med inskriptioner i Anders Jonassons notbok. Lagg märke till namnet "PJ Lindqvist".

Smålands Ungdomsläger

I förra numret kunde man läsa om Korröfestivalens 40-årsjubileum, vilken härlig festival det var! Flerdagarskurserna firade 10 år och var fler till antalet än någonsin tidigare. Även på barn- och ungdomssidan var det fullt upp veckan innan festivalen.

Söndagskvällen innan "Korröveckan" var riktigt igång samlades drygt 40 barn och unga i Hovmantorp för att delta i Smålands Folkmusikläger (arr. Smålands spelmansförbund/Musik i Syd). Anmälningarna i år var så många att några rutinerade deltagare fick sova i masslogi, och vi tog in en extra lärare, Olof Bergström. De fyra ledarna – tidigare nämnda Olof, samt Marika Bjärnberg, Gusten Brodin och Ronja Grafström – fyllde dagarna med sång, lek och inte minst massor av fiolmusik. Lägret pågick ända till torsdag kväll när det avslutades med konsert på Korrö loge.

Tisdag morgon inleddes de två lägren som hölls på plats på Korrö: Barnens egen Korrökurs (arr. Korröfestivalen/Musik i Syd) och Ungdomslägret (arr. Korröfestivalen/Musik i Syd). Barnens egen Korrökurs var ett dagläger för nybörjare och hade verksamhet tisdag-torsdag 9-16, där Maria Larsson höll i trådarna tillsammans med ledarna Olle Geris, Nathan Bisette, Ingela Eilert Haaland, Andreas Baumüller och Zandra Axelsson. Det blev både sång, pyssel och spel.

Ungdomslägret, som 2023 inleddes först tisdag eftermiddag, fick i år tillbaka sin vanliga längd, med ankomst under den

regniga måndagskvällen, för dem som ville, och start tisdag morgon. Här var det Anna-Karin Andersson, Anna Frykstam och Malte Zeberg som lärde ut låtar till gruppen att spela till dans under lägrets avslutning på fredagen.

Jag som skriver detta har fungerat som samordnare till ungdomslägret och Smålands folkmusikläger, och även arbetat nära Maria Larsson som anordnat Barnens egen Korrökurs. Jag kan därför inte i denna sammanfattning dela med mig av lägrens höjdpunkter, internskämt eller vilken låt som blev årets hit. Men jag delar gladeligen med mig av vad som blev mina höjdpunkter under veckan, där jag fått se lite av alla lägren.

Det första som jag kommer att tänka på är den otroligt långa namnrundan i Hovmantorp, en härlig följd av det höga deltagarantalet. Varje förnamn sattes ihop med ett djur på samma bokstav, med "axolotl" som årets bubblare. Vad som blev detta lägers hitlåt är jag inte helt säker på, men den vi oftast sjunger på hemma nu efteråt är i alla fall korvlåten, som satt melodi på ramsan om att allting har en ände, men korven den har två (jag tror inte pannkakan nämns dock!).

Barnens egen Korrökurs hölls på festivalområdet, i de tält som senare blir Barnens egen Korröfestival. Under ett åskoväder sökte de odramatiskt skydd inne på logen, och satt då som små ljus, med filtarna om sig och lyssnade på ungdomslägrets ensembler.

Om jag får gissa var det inte kursens höjdpunkt för barnen själva, men de var

en väldigt fin publik för oss på logen. Ungdomslägret var jag mer aktivt involverad i, och det fanns många roliga stunder. Första dagen bjöd på dansworkshop i slängpolska, med Carin Alnebratt som lärare. Utöver den vanliga utläringen av låtar fick ungdomarna workshop i trall andra dagen, och på torsdagen låt- och dansutläring av de danska lägerledarna från Rot och Fot. Min alldeles egen favoritstund var kvällen efter att åskan hade lagt sig, när jag och ungdomarna beundrade den dubbla regnbågen, improviserade fram en jazzig låt av sagda naturfenomen och sedan hade en spontan visstuga.

Nu har jag delat med mig av lite händelser bakom kulisserna – fast den här texten egentligen skulle handla om det fina samarbetet mellan dessa tre läger. Strax före festivalen drog igång samlades Smålands folkmusikläger, Korrö ungdomsläger och Barnens egen Korrökurs och höll gemensam pop-up-konsert på grusplanen framför logen. Arret gjordes av Ronja Grafström, där både sång och två låtar vävdes ihop. Totalt över 100 barn och unga i åldern 8-22 år, gav oss alla åskådare en riktigt fin stund, och jag tror inte jag var ensam om att gå runt och sjunga om en ulv, en räv och en hare i veckor efteråt. Missade ni denna mäktiga musikupplevelse – gå in och kolla på Korrö folkmusikfestivals inlägg från 25 juli (på Facebook och Instagram) så får ni ett litet smakprov! Tack alla fina barn, ungdomar, ledare och kollegor för en riktigt härlig vecka.

Text och foto: Jennie Krook

Markarydsstämman 2024

Under första helgen i oktober öppnade kulturbyggnaden Södergård än en gång upp för Markaryds spelmansstämma. På den här platsen har det samlats resande, spelmän, finfolk, kungar, drängar, pigor och bönder ända sedan 1600-talet. Spel-Jonas från Markaryd är en av spelmännen som lärde sig spela här och har vid sekelskiftet roat många resenärer. Bredvid Södergård ligger gamla posthuset, vilket var Sveriges andra posthus (Stockholm hade det första) på den tiden då Markaryd var sista utposten innan Europa. Då, vi pratar 1620, gick postturen mellan Stockholm-Markaryd och Hamburg. Att vara brevbärare var äventyrligt, riskfyllt men också ärorikt. Brevbärarna gick ofta, eller red. Drottning Kristina bestämde att en mil fick ta max 2 timmar. Överskred man detta fick man 8 dagars fängelsestraff på vatten och bröd. Känns som att just det yrket förändrats en del över åren!

Åter till spelmansstämman; lördagen började med sedvanlig kurs. I år lärde Eva Johansson ut småländska låtar på träskefiol och Peter Pedersen skånska låtar på träskefiol. Efter lunch och buskspel på Södergård gick alla spelmän till kulturhuset där det sedvanliga allspelet och konserten fick inviga stämman. Ett fyrtiotal spelmän samlades för allspel som började med Bernhard Ljunggrens

Bröllopsmarsch från Markaryd och där efter fortsatte med låtar från både Halland, Skåne och Småland. Inte för inte är Markaryds spelmansstämma en stämma i gränsbygden. Bygdeton – spelmanslaget från Lidhult, som i många år var spelkamrater med Hinneryds spelmanslag från Markaryd, fick inleda konserten. Därefter spelade "Sven Jönssons" – virtuost och svängigt spel med Eva Johansson och Peter Pedersen på träskefioler. Själva invigningen avslutades med att alla spelmännen kom upp på scenen igen för att spela markarydslåten Gånglåt från Skärsjödäl av Thure Cederholm.

En oerhört fin och välsmakande middag intogs på Södergård's café och kvällen fortlöpte med buskspel i caféet och i flera

olika rum på Södergård. Miljön, alla spelmän och spelkvinnor samt årets trevliga och serviceinriktade cafépersonal blev en helhet som gjorde Markaryds spelmansstämma till en varm och ombonad stämma. Spelglädjen flödade och idel glada och nöjda spelmän höll igång stråkarna fram till midnatt. Några bodde över i husbilar och på hotell, andra åkte tillbaka hem i natten.

Tack alla spelmän och besökare för en fantastisk dag! Jag somnade lycklig efter en väldigt trevlig kväll!

Text: Jeanett Rousu
Stämмоarrangör
Bild: Bengt Wihlborg

Vätterfolk

vff.nu

Julkul, konsert med lokala band

🕒 2024-11-30 19:00 - 2024-11-30
📍 Spira

Februaridansen, kurs och konsert med MP3

🕒 2025-02-01 13:00 - 2025-02-01 00:00
📍 Spira

nygatan 6

valshuset.com

CELTIC CHRISTMAS

Måndagen den 2 december 2024

NYGATAN 6 | VÄXJÖ | 19.00

HIALØSA

Lördagen den 14 december 2024

NYGATAN 6 | VÄXJÖ | 19.00

Folkmusikcafé

med dansutläring, låtutläring och dans till gästande musiker!

- 5/12 Sånglekstuga:
Marie Länne Persson

YOUTUBE.COM

Svensk folkmusik på 17 minuter

Informationsfilm för mellanstadiet och äldre, om den andra av våra tre grundg...

Föreningen Jordnära kultur utanför Gnesta i Sörmland drivs av eldsjälarna Nina Nu Wesemeyer och Richard Wesemeyer. Jordnära kultur erbjuder exempelvis konsertprogram, dansmusik, friskvård, invigningar och Skapande skola-projekt. Efter många år som musklärare och musklärarstudent växte ett nytt projekt fram: Music Coach – en youtubekanal med utbildande bakgrundsmaterial för musklärare, elever och andra intresserade. Framför allt genrekunskap, men även historia, instrumentspel m.m.

2021 släpptes "Konstmusikens historia på 15 minuter"

2023 släpptes "Svensk folkmusik på 17 minuter"

2024 kommer "Populärmusiken på 16 minuter"

Filmerna finns på Youtube och Facebook.
www.jordnarakultur.se

Juldans

27 december 2024 kl.19.00
i föreningsgården Grimslöv
Välkommen!

Skatelövs
Spelmanslag

www.fiol.nu

Skatelövs folkdanslag

sensus

Alvesta
kommun

Entré 100 kr

Noter och skivor

Priser avser medlemspriser inkl. moms. Porto tillkommer. Beställningar mailas till: helene.ingvarsdotter@kalmar.se

<p>DAAHL! 250:- (250:-)</p> 	<p>Kantorns kapell 160:- (120:-)</p> 	<p>Folkliga koraler från södra sverige 350:- (290:-)</p> 	<p>Smålandslåtar Noter 80:- (60:-) CD 100:- (100:-)</p>
--	---	---	--

MÅNGA FLER NOTBÖCKER OCH SKIVOR HITTAR DU PÅ
WWW.SMALANDSSPELMANSFORBUND.SE

God Jul önskar Spelfot!

Spelfot

Medlemsblad för Smålands Spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland

Ansvarig utgivare: Elisabet Johansson

Redaktör: Jeanett Rousu Material sändes till spelfot.material@gmail.com

